

Aprob,

Avocatul Poporului,
Victor Ciorbea



Raport

privind vizita efectuată în Penitenciarul Drobeta Turnu - Severin, Secția exterioară
Vânjuleț

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Penitenciarul Drobeta Turnu - Severin, Secția exterioară Vânjuleț, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 16 alin (1), și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, la data de 26 aprilie 2018 a fost efectuată o vizită inopinată la Penitenciarul Drobeta Turnu - Severin, Secția exterioară Vânjuleț.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, Lucian Moșoiu, jurist, Angela Alina Aron, psiholog, Doru-Adrian Șeicaru, medic, consilieri în cadrul Centrului Zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție și conf. dr. George Velicu, reprezentant al Organizației pentru Apărarea Drepturilor Omului-Filiala Regională Craiova.

Obiectivul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare și a respectării drepturilor persoanelor private de libertate la asistență medicală, tratament și îngrijiri, la asistență psihologică; de a primi vizite, de a fi informați cu privire la situațiile familiale deosebite, de petiționare-corespondență și la refuzul de hrană.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată și din interviurile cu beneficiarii

a) informații generale

La 30 km de municipiul Drobeta Turnu - Severin, în localitatea Vânjuleț, județul Mehedinți, Penitenciarul Drobeta Turnu - Severin dispune de o secție exterioară, care funcționează într-un imobil proprietate publică a statului, care prin Hotărârea Guvernului nr. 356/1998 a fost transmis din administrarea Ministerului Sănătății, Direcția sanitară Mehedinți, în administrarea Ministerului Justiției, Direcția Generală a Penitenciarelor.

Începând cu anul 2003 au fost efectuate lucrări de investiții, care au constat în ridicarea de noi corpuri de clădiri cu destinația de spații de cazare, precum și spații destinate asigurării funcționării independente a secției: bloc alimentar, magazii, spălătorie, centrală termică, stație clorinare, sector vizite. La data vizitei erau realizate toate obiectivele de investiții incluse în proiect, mai puțin gardul împrejmuitoare, care nu era finalizat, dar erau alocate fonduri, lucrările urmând să continue în cursul anului 2018.

Activitatea Secției exterioare Vânjuleț era asigurată de un număr de 51 de persoane, angajate ale Administrației Naționale a Penitenciarelor, posturile prevăzute în organigramă fiind de 112, ceea ce corespunde unui **procent de încadrare de 45,53%, existând 61 de posturi vacante** (46 posturi în cadrul Serviciul siguranța deținerii și regim penitenciar, un post de ofițer asistent social și 13 posturi în cadrul Serviciul logistică).

b) condiții de cazare

Secția exterioară Vânjuleț avea o capacitate legală de 166 de locuri și cuprindea 3 pavilioane: pavilionul 1 - regim semideschis (7 camere) cu o capacitate de 46 locuri; pavilionul 2 - regim semideschis (8 camere) cu o capacitate de 47 locuri și pavilionul 3 - regim deschis (8 camere) cu o capacitate de 73 locuri.

Din anul 2006, în cadrul Secției exterioare Vânjuleț se custodiau persoane private de libertate clasificate în regimul deschis și semideschis, la data vizitei fiind custodiate 238 persoane private de libertate (Pavilion 1 - 65 persoane private de libertate, Pavilion 2 - 66 persoane private de libertate și Pavilion 3 - 107 persoane private de libertate).

Din datele prezentate mai sus, a rezultat că **gradul de ocupare al secției era de 143,37%, constatându-se supraaglomerare, nefiind respectate prevederile art. 1, alin. (3) din Anexa la Ordinul Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017 - aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate.**

Echipa a vizitat mai multe camere de deținere: camerele E 3.1 și E 3.20 din pavilionul 3 - regim deschis; camera E 2.5 din pavilionul 2 - regim semideschis și camera E 1.7 din pavilionul 1 - regim semideschis, constatându-se că repartizarea deținuților în camere se realiza conform regimurilor de executare, vârstei și gradului de risc pentru siguranța locului de deținere.

În toate camerele vizitate, deținuții erau cazați **în paturi suprapuse**, dispuse pe două și trei niveluri, **nefiind respectate prevederile art. 4, alin. (3) și alin. (5) din Anexa la Ordinul Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017. Accesul la paturile montate în rânduri suprapuse nu era facilitat deoarece lipseau scările metalice fixate de paturi.**

Echipa de vizitare a constatat că luminatul și iluminatul camerelor de deținere erau corespunzătoare, ferestrele erau de dimensiuni mari, asigurând condiții pentru aerisire.

Camerele de deținere vizitate erau dotate cu **mobilier insuficient pentru depozitarea bunurilor personale, bagajele fiind depozitate sub paturi, iar unele dulapuri aveau ușile defecte, nefiind respectate prevederile art. 4, alin. (1) din Anexa la Ordinul Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017.** În toate camerele de deținere vizitate existau televizoare funcționale.

În camera E 2.5 din pavilionul 2, alimentele persoanelor private de libertate erau păstrate în condiții improprii, agățate la fereastra camerei de detenție, existând pericolul toxinfecțiilor alimentare, la data vizitei temperatura exterioară fiind ridicată.

Fiecare pavilion de deținere avea în dotare mai multe grupuri sanitare comune. Grupurile sanitare erau curate, cu instalații tehnico-sanitare funcționale, apa rece era furnizată în permanență. Activitatea de îmbăiere se realiza în serii, conform unui program zilnic, apa caldă fiind asigurată conform unui program aprobat de conducerea secției. **Dușurile din băile comune vizitate nu erau prevăzute cu separatoare pentru asigurarea intimității.**

Camerele și grupurile sanitare vizitate prezentau o stare bună de curățenie, pereții camerelor de detenție erau curați, pavimentul cu mozaic, persoanele private de libertate declarându-se mulțumite în general de condițiile de detenție, **totuși unele spații necesitau reparații la tâmplăria ferestrelor și la instalațiile sanitare din băile comune. În baia din Pavilionul 3 existau câteva pete de mușgai pe tavan, faianța și ușa de la baie erau degradate.**

Nu a fost constată prezența insectelor la verificarea cazarmamentului și nu au fost sesizări în acest sens din partea persoanelor private de libertate intervievate în timpul vizitei. Cazarmamentul era curat, însă **unele paturi din metal prezentau pete de rugină (camera E 3.1).** Unitatea efectua periodic operațiuni de dezinsecție și deratizare, după cum a rezultat din procesele verbale prezentate echipei de vizită. Distribuirea produselor igienico - sanitare către persoanele internate era efectuată în mod periodic, lunar, conform documentelor prezentate.

În Secția exterioară Vânjuleț erau instalate 33 de camere video de supraveghere cu rază de vizibilitate în exterior, existau 3 curți de plimbare pentru fiecare pavilion pentru

asigurarea dreptului la plimbare și erau montate 15 telefoane pentru exercitarea dreptului la convorbiri telefonice în limita a 60 min/zi pentru fiecare persoană privată de libertate.

c) asigurarea hranei

Hrana zilnică a persoanelor private de libertate era preparată la blocul alimentar al secției, conform situației transmise zilnic de personalul instituției. Blocul alimentar era amenajat și dotat în mod corespunzător, starea de igienă și de curățenie era corespunzătoare, personalul purta uniforme de protecție și avea efectuate analizele medicale obligatorii.

Zilnic erau prelevate probe alimentare, care erau păstrate într-un frigider, special destinat acestui scop, timp de 48 de ore, conform prevederilor Ordinului Ministerului Sănătății nr. 976/1998 pentru aprobarea Normelor de igienă privind producția, prelucrarea, depozitarea, păstrarea, transportul și desfacerea alimentelor.

Hrana se prepara diferențiat, în funcție de normele de hrană prevăzute de Ordinul Ministrului Justiției nr. 2713/C/2001 - Instrucțiunile privind aplicarea normelor de hrană pe timp de pace pentru efectivele din Ministerul Justiției, Direcția Generală a Penitenciarelor. Normele de hrană preparate erau raportate la baremele calorice prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 26/1994 privind drepturile de hrană în timp de pace ale personalului din sectorul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, cu modificările și completările ulterioare.

Persoanele private de libertate diagnosticate cu diferite afecțiuni cronice (diabet zaharat, hipertensiune arterială, afecțiuni gastrice, hepatice etc.), primeau hrana în mod corespunzător, conform regimului alimentar recomandat de medicul specialist.

d) acordarea asistenței medicale, tratament și îngrijiri

În cadrul Penitenciarului Drobeta-Turnu Severin, Secția exterioară Vânjuleț, existau un cabinet de medicină generală și o sală de tratamente, amenajate și dotate conform prevederilor Ordinului Ministerului Sănătății și Familiei nr. 153/2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale – Anexa 2, Dotarea minimă obligatorie pentru cabinete medicale de specialitate.

Cabinetul medical era dotat cu canapea de consultații, aparat de urgență, dulap pentru păstrarea medicamentelor, dulap pentru păstrarea documentelor medicale, echipament informatic etc. Cabinetul medical avea în dotare instalație cu tuburi de raze ultraviolete, folosită pentru dezinfecția cabinetului și a camerelor de deținere, existau de asemenea antiseptice și substanțe dezinfectante în stoc suficient.

Infirmeria era amenajată la sediul Penitenciarului Drobeta-Turnu Severin.

Cabinetul medical deținea autorizație sanitară de funcționare, în termen legal, emisă de Direcția de Sănătate Publică Mehedinți. Programul de funcționare al cabinetului medical era afișat pe toate secțiile de deținere.

Existau întocmite și completate în mod corespunzător fișe medicale pentru persoanele private de libertate, erau înregistrate consultațiile medicale, internările în spital, rezultatele consultațiilor de specialitate și ale analizelor efectuate, etc. Au fost verificate prin sondaj mai multe fișe medicale și s-a constatat că acestea erau întocmite în mod corect, aveau atașat formularul de consimțământ informat, completat și semnat de persoana privată de libertate. Au fost prezentate echipei de vizită o serie de documente medicale și registre folosite în activitatea curentă a cabinetelor medicale (registrarul de consultații medicale, registrarul de tratament etc.). S-a constatat faptul că toate documentele prezentate erau actualizate, înregistrate și completate corespunzător.

Exista încheiat contract privind colectarea, transportul și eliminarea finală a deșeurilor periculoase rezultate din activitatea medicală, **dar nu era încheiat actul adițional de prelungire a valabilității pentru anul 2018.**

Asistența medicală a persoanelor private de libertate custodiate era asigurată de: un medic specialist medicină de familie de la Penitenciarul Drobeta-Turnu Severin, care era împuternicit în funcția de medic-șef, 7 asistenți medicali medicină generală, un asistent medical igienă și un asistent farmacie. Conform unui grafic întocmit de medicul-șef și avizat de conducerea penitenciarului, personalul mediu sanitar din cadrul Penitenciarului Drobeta-Turnu Severin asigura prin rotație asistența medicală în Secția exterioară Vânjuleț.

Din cauza lipsei de personal, medicul acorda consultații la Secția exterioară Vânjuleț la solicitarea asistentului medical de serviciu sau persoana privată de libertate era trimisă pentru consultație la cabinetul medical din Penitenciarul Drobeta-Turnu Severin. Asistenții

medicali lucrau prin rotație, câte unul, după un program de 13 ore zilnic (06.30-19.30), **nefiind asigurată permanența în asigurarea asistenței medicale.**

Conform organigramei, în cadrul cabinetului de medicină generală erau prevăzute patru posturi de medic, din care era ocupat doar unul, fiind **vacante două posturi de medic medicină generală și un post de medic - șef.**

Consultațiile medicale de specialitate și investigațiile paraclinice recomandate de către medic se efectuau la cabinetele de specialitate din cadrul Spitalului Județean de Urgență sau la alte unități de profil din municipiul Drobeta-Turnu Severin. Consultațiile de specialitate se acordau în baza unui bilet de trimitere, în conformitate cu prevederile Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate și ale normelor metodologice de aplicare a acestuia. În cursul anului 2018, până la data vizitei, au fost consemnate 64 de consultații de specialitate pentru persoanele private de libertate.

Conform documentelor prezentate, în anul 2017 au fost înregistrate 21 de internari ale persoanelor private de libertate, din care 19 în penitenciare- spital și două în spitale din rețeaua sanitară publică, iar în anul 2018 au fost înregistrate 11 internări în spital ale persoanelor private de libertate, din care 9 în penitenciare-spital și două în spitale din rețeaua sanitară publică. Internările în spital s-au efectuat în principal pentru reevaluarea periodică a afecțiunilor cronice preexistente ale persoanelor private de libertate și pentru monitorizarea evoluției afecțiunilor sub tratament.

Serviciile stomatologice pentru persoanele private de libertate erau asigurate la cabinetul stomatologic al Penitenciarului Drobeta-Turnu Severin, după un program zilnic, în baza unei programări prealabile.

Persoanele private de libertate diagnosticate cu boli cronice la primirea în unitate, inclusiv prin transfer, la controlul medical periodic sau la examinări medicale curente, erau luate în evidență la cabinetul medical, erau dispensarizate și li se asigura tratamentul corespunzător. La data vizitei erau înregistrate 130 de persoane private de libertate diagnosticate cu afecțiuni cronice (boli cardio-vasculare – 26, boli digestive – 34, boli respiratorii – 9, boli renale – 2, boli neurologice – 7, boli endocrine – 15, afecțiuni psihiatrice – 37).

Conform Registrului de administrare a tratamentului psihotrop, la data vizitei erau înregistrate 12 persoane private de libertate care urmau tratament psihotrop la recomandarea medicului specialist. **Nu toate persoanele diagnosticate cu afecțiuni psihice fuseseră reevaluate la termen, existând anumite dificultăți în programarea lor pentru internare.**

În cadrul unității vizitate exista amenajat un punct farmaceutic unde erau depozitate în condiții corespunzătoare medicamentele folosite pentru tratamentul afecțiunilor persoanelor private de libertate. Medicamentele psihotrope erau depozitate separat într-un dulap prevăzut cu sistem de închidere.

Persoanele private de libertate beneficiau de medicamente compensate, în baza unei prescripții medicale eliberate de medicul penitenciarului sau de alți medici specialiști.

Medicamentele prescrise persoanelor private de libertate erau eliberate prin cabinetul medical al penitenciarului, pentru o perioadă de 3-10 zile, atât pentru afecțiunile acute și subacute, cât și pentru afecțiunile cronice, fiind distribuite de personalul medical de serviciu.

Urgențele medico-chirurgicale erau prezentate la cabinetul medical, unde medicul și/sau asistentul medical luau măsurile necesare în limita competenței. În cazurile deosebite care depășeau competența personalului medical se apela Serviciul Național Unic de Urgență 112. În anul 2017 au existat 24 de solicitări, în două cazuri persoana private de libertate fiind preluată de ambulanță, iar în anul 2018 au fost înregistrate 10 solicitări, dintre care în 6 cazuri persoana privată de libertate a fost preluată de ambulanță. Motivele solicitărilor de asistență medicală prin Serviciul 112 au fost reprezentate de îmbolnăviri acute (colică abdominală, colică renală, insuficiență respiratorie etc.) sau de acutizarea unor boli cronice (diabet zaharat, hipertensiune arterială, epilepsie etc.).

La nivelul cabinetului medical din cadrul instituției exista un aparat medical de urgență, dotat în conformitate cu prevederile Anexei 1 din Ordinul nr. 429/C-125/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Secția Exterioară Vânjuleț nu dispunea de izolator pentru boli infecto-contagioase, iar în cazul apariției unor cazuri de boli transmisibile, persoanele private de libertate erau transferate la Penitenciarul Drobeta-Turnu Severin în infirmeria unității. În anul 2018 două persoane private de libertate au fost diagnosticate cu varicelă, fiind transferate la Penitenciarul Drobeta-Turnu Severin, unde au primit îngrijirile medicale necesare.

La data vizitei nu existau custodiate persoane diagnosticate cu boli infecto – contagioase. Era custodiată o persoană privată de libertate diagnosticată cu HIV care primea tratament corespunzător recomandat de medicul specialist. Erau 15 persoane private de libertate diagnosticate cu hepatită cronică virală tip B și C, în stadiu de purtători și primeau tratament hepatoprotector.

Conform documentelor prezentate, la data vizitei se aflau în evidență 7 persoane private de libertate foste consumatoare de droguri. Medicul consemna în fișa medicală, sub semnatura persoanei private de libertate, informațiile legate de consumul de droguri.

Dacă la examinarea medicală a persoanelor private de libertate se constata prezența urmelor de violență, acestea erau consemnate în Registrul de consultații medicale și în Fișa medicală, fiind anunțată conducerea unității pentru a se întreprinde demersurile legale.

Conform datelor consemnate, în cursul anului 2017 au fost înregistrate două cazuri de leziuni traumatice minore produse prin agresiune între două persoane private de libertate. Leziunile au constat în eritem și escoriații superficiale. Persoanele private de libertate au primit îngrijiri la cabinetul medical, acest lucru fiind consemnat în mod corespunzător în evidențele medicale. Nu a fost necesar transportul la spital. În anul 2018, până la data vizitei, nu fuseseră consemnate cazuri de auto/heteroagresiuni.

Din studiul documentelor medicale și din interviurile cu câteva persoane private de libertate, s-a concluzionat că la Secția exterioară Vânjuleț nu au existat cazuri de tortură, abuz sau rele tratamente.

e) dreptul persoanelor private de libertate la asistență psihologică

În anul 2017, asistența psihologică a persoanelor private de libertate custodiate la Secția exterioară Vânjuleț a fost asigurată de doi ofițeri specialiști psihologi definitivi, înscriși în Colegiul Psihologilor din România. De la începutul anului 2018 până la data vizitei, asistența psihologică era asigurată de un singur psiholog, cu un program zilnic de 8 ore (luni-vineri), urmând ca din luna decembrie 2018 la Secția exterioară Vânjuleț să-și desfășoare activitatea 2 psihologi.

Psihologul avea drept de liberă practică, fiind atestat profesional în condițiile Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România (specialitatea Psihologie aplicată în domeniul securității naționale și specialitatea Psihologie clinică); psihologul a participat în perioada 2017-2018 la mai multe cursuri de formare profesională continuă.

Activitățile de asistență psihologică individuală (evaluare, consiliere, convorbiri individuale) erau realizate în cabinetul de psihologie existent la nivelul secției E 3, dotat corespunzător cu mobilier de birou, echipament IT și obiecte de birotică; era îndeplinită confidențialitatea actului psihologic. Evaluarea clinică și activitatea de consiliere psihologică au fost fundamentate de aplicarea instrumentelor de evaluare psihologică standardizate. Actele profesionale erau consemnate în Registrul specialistului, care era numerotat și înregistrat la secretariatul unității. Din verificări, s-a concluzionat că toate demersurile de consiliere erau înregistrate în aplicația PMS Web (psihologul înregistra succint conținutul ședinței de consiliere, evaluările psihologice și participarea la programe). Programele de asistență psihologică se desfășurau în cluburile unității sau la sala de mese. Au fost consultate mapele programelor de asistență psihosocială (Programul destinat persoanelor cu conduită agresivă, Programul destinat persoanelor cu antecedente în toxicomanie - alcool, Programul destinat agresorilor sexuali), care erau corect și complet întocmite. Psihologul avea întocmit orarul pentru luna aprilie 2018.

În anul 2017 s-au desfășurat diverse activități de asistență psihologică: evaluare (periodică - 237 beneficiari, finală - 345 beneficiari), consiliere, convorbiri individuale de

informare - 62 beneficiari, activitatea de asistență psihologică „Alegerile personale îți marchează viața” (23 beneficiari), programe de asistență psihologică.

Consilierea psihologică a fost acordată în vederea diminuării riscului de vulnerabilizare în situație de criză (17 beneficiari, dintre aceștia 4 fiind consiliați în situație de doliu pentru decesul unui părinte), pentru persoane private de libertate cu afecțiuni psihice (7 beneficiari), în vederea diminuării agresivității (1 beneficiar).

S-au derulat 4 programe de asistență psihologică: „Controlul agresivității” (11 beneficiari); Program de asistență psihologică specifică destinat agresorilor sexuali (5 beneficiari); Program de asistență psihologică specifică destinat persoanelor cu antecedente în toxicomanie-alcool (6 beneficiari), Program de autocunoaștere și dezvoltare personală (7 participanți).

În anul 2017 nu a fost înregistrată nici o autoagresiune la Secția exterioară Vânjuleț, și au fost înregistrate două heteroagresiuni minore, persoanele implicate au fost consiliate psihologic.

În perioada 01.01.2018-26.04.2018, psihologul a realizat următoarele activități: evaluare psihologică periodică (44 beneficiari), evaluare psihologică finală (90 beneficiari), convorbiri individuale de informare (20 beneficiari); consiliere, activitatea „Lecții de viață/Învăță din greșeli” (8 participanți), desfășurată în cadrul „Campaniei de prevenire a criminalității precum și de facilitarea reintegrării sociale a persoanelor private de libertate” inițiată de A.N.P., programe de asistență psihologică.

Consilierea psihologică a fost realizată în vederea diminuării riscului de vulnerabilizare, în situație de criză (14 beneficiari, dintre care 4 pentru decesul unui membru al familiei; o persoană aflată în evidență cu HIV/SIDA a beneficiat de 4 ședințe), pentru persoane private de libertate cu afecțiuni psihice (1 beneficiar - 3 ședințe, acesta manifestând complianță la tratamentul psihotrop), pentru foști consumatori de droguri-alcool (au existat 2 beneficiari cu recomandări în acest sens, dintre aceștia un deținut a beneficiat de două ședințe, iar celălalt nu a beneficiat de consiliere psihologică până la momentul vizitei întrucât a fost transferat și retransferat frecvent la Spitalul Penitenciar

Mioveni), destinată agresorilor sexuali (la Secția exterioară Vînjuleț era cazată o singură persoană privată de libertate cu recomandare pentru consiliere psihologică - a beneficiat de 6 ședințe), în vederea diminuării agresivității (o singură persoană privată de libertate cu recomandare – a beneficiat de 5 ședințe).

La Secția exterioară Vînjuleț nu au fost identificate persoane private de libertate cu risc de suicid.

La data vizitei erau în derulare 3 programe de asistență psihologică: Programul destinat persoanelor cu conduită agresivă, Programul destinat persoanelor cu antecedente în toxicomanie - alcool, Programul destinat agresorilor sexuali.

La data de 26.04.2018, erau custodiați 12 deținuți care beneficiau de tratament psihiatric. În ceea ce privește asistența psihologică, din verificarea înregistrărilor și registrului a rezultat că aceștia beneficiau de consiliere psihologică, au participat la „Programul destinat persoanelor cu antecedente în toxicomanie – alcool” sau la „Programul destinat agresorilor sexuali” sau la „Programul de formare a deținuților de sprijin” sau la „Programul destinat persoanelor cu conduită agresivă”, beneficiau de consiliere psihologică în criză, au participat la activități psihologice, fiind astfel acordată o deosebită atenție persoanelor care beneficiau de tratament neuroleptic.

În luna aprilie 2018 în unitatea vizitată erau custodiate 7 persoane private de libertate cu antecedente de consum de droguri. Asistența psihologică destinată acestora se reflecta în: consiliere psihologică în criză, participarea la activități psihologice (organizate în baza proiectului de activitate: „Alegerile personale îți marchează viața”, activitatea psihologică semistructurată destinată persoanelor cu afecțiuni psihice), la „Programul destinat persoanelor cu antecedente în toxicomanie – drog”, „Programul de asistență psihologică specifică destinat dependenței (jocuri, adicții, alcool) (în anul 2016), comunitatea terapeutică (în anul 2016). O singură persoană privată de libertate nu a beneficiat de asistență psihologică până la data vizitei, fiind custodiată la Secția exterioară Vînjuleț de 13 zile.

În baza aplicării deciziei Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 467/11.08.2015 privind aprobarea Metodologiei de desfășurare a activităților

multidisciplinare care implică intervenții în echipă raportat la comportamentele agresive (autoagresive/heteroagresive), s-a realizat implementarea „Strategiei de reducere a comportamentelor agresive în sistemul penitenciar” și fiecare psiholog a participat, în calitate de membru al echipelor multidisciplinare constituie la nivelul secțiilor de deținere, la ședințele de analiză a comportamentelor agresive identificate. La data vizitei 12 persoane private de libertate se aflau în evidență cu comportamente agresive și/sau risc suicidar și erau monitorizate de echipele multidisciplinare din cadrul secțiilor de deținere. Conform declarațiilor psihologului, în anul 2018 nu s-a înregistrat nici un act de autoagresiune.

f) dreptul persoanelor private de libertate de a primi vizite (art. 68, alin. (1)-alin. (4) din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal)

Sectorul vizită din cadrul Secției exterioare Vânjuleț cuprindea biroul supraveghetorului; sala pentru efectuarea controlului specific al vizitatorilor, unde era amplasată poarta detectoare de metale; sala acordare vizită în care erau amenajate spații destinate copiilor până la vârsta de 8 ani; sala acordare vizită cu dispozitiv de separare destinată vizitelor avocaților, notarilor și polițiștilor; sala acordare vizită fără dispozitiv de separare; sala de percheziții; sala pentru video-conferințe care nu era dată în folosință la data vizitei, sala destinată comunicărilor on-line; magazine; sala de depozitare (alimente, apă și sucuri); sala pentru depozitarea obiectelor vizitatorilor.

Programările vizitelor civile pe serii, ore și regimuri se efectuau cu minim 48 h înainte, telefonic sau prin mail, conform programului aprobat de directorul unității penitenciare, comunicându-li-se în scris persoanelor private de libertate data, ora și numele persoanei civile. Durata vizitei era de 90 minute.

Din verificările efectuate s-a constatat că în cursul anului 2017 au fost acordate persoanelor private de libertate: 3474 vizite fără dispozitiv de separare; 190 vizite cu avocați; 25 vizite cu notari publici; 6 vizite cu polițiști și 56 vizite cu copiii până la vârsta de 8 ani. În cursul anului 2018 până la data vizitei, au fost acordate: 435 vizite fără dispozitiv

de separare; 90 vizite cu avocați; 4 vizite cu notari publici; 20 vizite cu polițiști și 13 vizite cu copiii până la vârsta de 8 ani.

În perioada 01.01.2017 - 26.04.2018 a fost înregistrat un singur caz de interdicție la vizită pentru o persoană civilă, asupra căreia s-a descoperit cu ocazia controlului specific o substanță suspectă, s-a consemnat în documentele specifice neregula și persoanei civile i-a fost interzis accesul la sectorul vizită pe o perioadă de 6 luni.

În cadrul penitenciarului era o cameră special amenajată în care se desfășurau vizitele intime. Dreptul la vizita intimă a fost acordat pentru 130 de persoane private de libertate în anul 2017, iar în cursul anului 2018, până la data vizitei, pentru 45.

g) dreptul persoanelor private de libertate de a fi informat cu privire la situațiile familiale deosebite (art. 68, alin. (6) din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal)

Persoanele private de libertate erau informate cu privire la boala gravă sau decesul soțului, soției sau al concubinului, concubinei, precum și al unei rude apropiate de către șeful de tură/șeful secției în cel mai scurt timp de la luarea la cunoștință despre evenimentul produs. Din verificarea documentelor prezentate de conducerea Secției exterioare Vânjuleț a rezultat că în cursul anului 2017 a fost acordată de către Comisia de recompense permisiunea de ieșire din penitenciar pe motiv umanitar (deces) în 12 cazuri, iar în cursul anului 2018 până la data vizitei, în 6 cazuri.

h) dreptul de petiționare și dreptul la corespondență al persoanelor private de libertate (art. 63 și art. 64 din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal)

Pentru asigurarea exercitării dreptului de petiționare și a dreptului la corespondență, la nivelul secției a fost instalată o cutie poștală, zilnic asigurându-se accesul furnizorului de

servicii poștale în interiorul secției. Petițiile și corespondența erau colectate de către personalul furnizorului de servicii poștale.

Răspunsurile la petiții și corespondența adresate persoanelor private de libertate erau predate destinatarului, sub semnătură.

Cheltuielile ocazionate de exercitarea dreptului de petiționare și a dreptului la corespondență erau suportate de către persoanele condamnate. Conducerea secției a precizat că în cazul în care existau persoane private de libertate care nu dispuneau de mijloacele bănești necesare, cheltuielile pentru exercitarea dreptului de petiționare și cele pentru exercitarea dreptului la corespondență puteau fi suportate de către administrația penitenciarului.

În scopul prevenirii introducerii în unitatea penitenciară prin intermediul corespondenței și al răspunsurilor la petiții a drogurilor, substanțelor toxice, explozibililor sau a altor asemenea obiecte a căror deținere este interzisă, plicurile erau deschise, fără a fi citite, în prezența persoanei private de libertate, în conformitate cu prevederile art. 63, alin. (3) din Legea nr. 254/2013. De la începutul anului 2017 și până la data vizitei nu au fost înregistrate situații de introducere de obiecte interzise cu ocazia distribuirii corespondenței către persoanele private de libertate.

Din verificarea documentelor a rezultat că numărul de corespondențe primite din partea furnizorului de servicii poștale în anul 2017 a fost de 2236, iar în anul 2018 până la data vizitei a fost de 703.

i) refuzul de hrană

În perioada ianuarie 2017 - aprilie 2018 au fost înregistrate 5 persoane private de libertate care și-au manifestat intenția de a intra în refuz de hrană. Acestea au fost transferate la Penitenciarul Drobeta-Turnu Severin, unde conform celor menționate de medicul unității penitenciare, exista posibilitatea monitorizării zilnice a stării de sănătate cu respectarea prevederilor Ordinului nr. 429/C-125/2012 privind asigurarea asistenței

medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor.

În anul 2017 au existat 4 cazuri de intrare în refuz de hrană. În trei cazuri, persoanele private de libertate au declarat intrarea în refuz de hrană, au fost transportate la Penitenciarul Drobeta-Turnu Severin, fiecare dintre ei ieșind din refuzul de hrană după o zi. O singură persoană privată de libertate s-a aflat în refuz de hrană pentru o perioadă de 8 zile, motivul fiind respingerea solicitării de transfer la un penitenciar mai aproape de domiciliu. Pe perioada refuzului de hrană persoana privată de libertate a fost transferată la Penitenciarul Drobeta-Turnu Severin și a beneficiat de 3 ședințe de consiliere psihologică.

În anul 2018 a existat un caz de intrare în refuz de hrană, datorită problemelor de menținere a legăturii cu mediul de suport, deținutul a fost transferat imediat la Penitenciarul Drobeta-Turnu Severin. A beneficiat de 3 ședințe de consiliere psihologică, la ultima ședință fiind echilibrat emoțional și nu a mai necesitat sprijin psihologic ulterior.

j) aspecte rezultate din întrevederile cu persoanele private de libertate

În timpul vizitei au fost intervievate mai multe persoane private de libertate despre condițiile de detenție din cadrul Secției exterioare Vânjuleț, dar și despre modul cum sunt respectate în acest penitenciar drepturile legale (la asistență medicală, la asistență psihologică, de a primi vizite, de a fi informat cu privire la situațiile familiale deosebite, la petiționare, la corespondență și la refuzul de hrană).

Persoanele private de libertate care au dorit să discute cu membrii echipei de vizită au declarat că sunt mulțumiți de condițiile de detenție, **exceptând supraaglomerarea.**

Un tânăr intervievat a declarat că aici condițiile sunt mult mai bune decât în alte penitenciare în care a fost custodiat, hrana este bună, iar personalul penitenciarului se comportă adecvat. A precizat că a primit vizite în conformitate cu prevederile legale, iar în timpul vizitelor a fost respectată confidențialitatea. A declarat că în penitenciar exista o cutie poștală, corespondența se primea și se ridica zilnic, prin sectorul vizite a primit presa dorită și reviste, în fiecare cameră era cel puțin un televizor.

O persoană privată de libertate a declarat că a fost învoită 24 de ore în cursul anului 2018, atunci când a avut un deces în familie. O alta, custodiată de mai mult de un an de zile în Secția exterioară Vânjuleț, a declarat că a fost recompensată cu învoire de două ori în familie, prima dată pentru o zi, iar a doua oară pentru 3 zile. Considera că i-au fost respectate drepturile legale. Primise 5 vizite din partea familiei și a prietenilor, se respectau drepturile la corespondență, a primit răspunsuri la toate cererile adresate conducerii penitenciarului, avea televizor în cameră, avea posibilitatea să meargă la biblioteca penitenciarului, exista infochioșc, se putea face abonament la presa dorită. A precizat faptul că „, împreună cu un alt coleg de cameră avem abonament la revista Auto – moto”.

O persoană privată de libertate căreia îi decedase mama în cursul anului 2018 și-a exprimat mulțumirea pentru faptul că a fost învoit să participe la funeralii și că fusese recompensată pentru activitatea lucrativă, fiind învoită în familie și în cursul anului 2017. A precizat că după decesul mamei a fost consultată la cabinetul medical, a primit tratament medical corespunzător și a beneficiat de consiliere psihologică din partea psihologului unității penitenciare.

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

**conducerii Penitenciarul Drobeta Turnu - Severin, Secția exterioară Vânjuleț, să
întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

- gestionarea supraaglomerării constatate în camerele de detenție, unde persoanelor private de libertate le revenea un spațiu mai mic 4 m²/persoană și eliminarea celui de-al treilea rând de paturi din camerele de deținere;
- efectuarea demersurilor pentru încadrarea personalului pe funcțiile vacante;

- efectuarea demersurilor necesare în vederea încheierii unui act adițional pentru prelungirea contractului privind colectarea, transportul și eliminarea finală a deșeurilor periculoase rezultate din activitatea medicală;
- reevaluarea periodică a tuturor persoanelor private de libertate diagnosticate cu boli cronice și stabilirea conduitei terapeutice adecvate;
- asigurarea condițiilor pentru păstrarea corespunzătoare a produselor perisabile deposite în condiții improprii în camerele de detenție;
- dotarea corespunzătoare cu mobilier a camerelor de deținere, repararea mobilierului existent acolo unde se impune, înlocuirea paturilor uzate, asigurarea condițiilor pentru păstrarea bunurilor și obiectelor personale;
- facilitarea accesului persoanelor internate la paturile suprapuse prin montarea unor scări metalice fixate prin îmbinări nedemontabile între paturi, conform prevederilor legale;
- amenajarea corespunzătoare a dușurilor din băile comune prin montarea unor perdele sau separatoare din material plastic, în vederea asigurării intimității persoanelor private de libertate;
- efectuarea unor lucrări de reparații și igienizare în camerele de detenție și grupurile sanitare comune.